

Kaupunginkanslia

Päivämäärä: 12.4.2021

Täyttöohje

- Ennusteen päähuomioista kirjoitetaan yksi, yhtenäinen teksti ensimmäisen otsikon alle. Lisäksi riskeistä ja koronan palautumisesta tulee omien otsikkojensa alle tekstit
- Kirjoitathan jokaisesta kohdasta lyhyen ja informatiivisen tekstin, jossa on olennaisimmat päähuomiot

Ennustekauden keskeisimmät muutokset ja poikkeamat talousarvioon (ja toimintasuunnitelmaan) määrärahoihin, tavoitteisiin, strategian toteuttamiseen ja suoritteisiin sekä niiden johdosta käynnistetyt johtamistoimenpiteet

Kaupunginkanslian talousarvion toteutumisenennuste on lähes talousarvion mukainen. Pieniä säästöjä on syntymässä avoimista vakansseista johtuen. ICT-yhteispalveluiden toimintakate on talousarvion mukainen. Investointien ennustetaan toteutuvan talousarvion tasolla Kanslian irtaimessa sekä ICT-yhteispalveluissa, keskitetyn tietotekniikan investoinneista on siirtymässä osa seuraavalle vuodelle.

Kaupunkistrategian 2017-21 arviointia koostettiin alkuvuodesta. Kaupunginvaltuustolle järjestettiin 4.-5.2.2021 seminaari, johon koostettiin laaja materiaali strategian arvioinnista. Valtuustoseminaarissa esiteltiin myös uuden valtuustokauden strategiavalmistelun suunnitelma. Alkuvuoden aikana on yhteistyössä toimialojen kanssa koostettu toimintaympäristön muutosnäkyviä uuden strategian tietopohjaksi.

Helmikuussa käynnistettiin kaupunkitasoinen sote-uudistukseen varautuminen, kun kansliapäällikkö asetti ohjausryhmän.

Elinkeinoelämän tilanne: Koronapandemia ja siitä johtuvat rajoitukset vaikuttavat edelleen hyvin negatiivisesti moniin palveluvaltaisiin Helsingin toimialoihin – erityisesti majoitus- ja ravitsemustoimintaan, tapahtuma- ja kulttuurialaan sekä erikoiskauppaan. Helsingin kaupunki on jatkanut säännöllistä yhteydenpitoa koronakriisistä kärsineiden toimialojen, kuten matkailualan, kanssa. Lisäksi kaupunki on pyrkinyt tunnistamaan ja toteuttamaan ravintolatoimintaa tukevia toimenpiteitä.

Elinkeino-osasto on käynnistänyt vuoden 2021 aikana useita pidemmän aikavälin kasvua tukevia aloitteita, jotka auttavat kaupunkia ja elinkeinoelämää palautumaan koronatilanteesta. NewCo Accelerator -hautomopalveluun on jo osallistunut noin 100 yritystä tai tiimiä, joiden liiketoimintaa kehitetään valmennuspalveluilla. Kaupunki päätti maaliskuussa kohdentaa 10 miljoonaa euroa esihautomo- ja hautomotoiminnan kehittämiseen yhdessä korkeakoulujen kanssa sekä kiertotalouden liiketoimintamahdollisuuksien kehittämiseen. Toimenpiteitä toteutetaan vuosina 2021–2024 ja niiden tavoitteena on synnyttää merkittävä määrä uusia yrityksiä.

Työllisyyden kuntakokeilu alkoi 1.3.2021. Käynnistymisvaihetta ovat rasittaneet tietojärjestelmien ongelmat sekä henkilöstövaje, joka on johtunut siitä, että Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistosta ei suostumuksiin perustuen ole saatu Helsingin kokeiluun koko laskennallista henkilöresurssia. Korvaavat rekrytoinnit sekä kaupungin omiin työllisyydenhoidon lisäpanostuksiin perustuvat rekrytoinnit ovat kuitenkin käynnissä ja tilanne kohenee jatkossa. Työllisyystilannetta leimaa edelleen epävarmuus.

Tämä hetken ennusteen mukaan kaupungin vastuulla olevan työmarkkinatuen kuntaosuuden kokonaiskustannukset vuonna 2021 tulevat olemaan noin 76 milj. €. Työmarkkinatuen saajien määrä on kasvanut koronapandemian aiheuttaman työllisyystilanteen heikentymisen vuoksi. Työmarkkinatukea saavien määrän kasvu sekä aktivointipalveluiden keskeytys viime keväänä ovat johtaneet aktivointiasteen laskuun. Tämän seurauksena työttömyyspäivien kertymät ovat nopeutuneet, mikä puolestaan on aikaistanut paitsi siirtymiä kuntaosuudelle, myös siirtymiä kalleimpaan maksuluokkaan kuntaosuuden sisällä. Työllisyyden kuntakokeilulla kyetään erityisesti syksystä 2021 alkaen vaikuttamaan aktivointiasteeseen sekä lyhentämään keskimääräisiä passiivisen työttömyyden jaksoja.

Työmarkkinatuen kuntaosuuteen on vuodelle 2021 varattu 76,1 Milj. €. Ennuste on, että talousarvioon merkitty määrärahavaraus tulee käytetyksi kokonaisuudessaan. Alkuvuoden toteuma 12,9 milj. € on ennusteen mukainen. Koronapandemia vaikuttaa voimakkaasti työllisyyskehitykseen ja työmarkkinatuen kuntaosuuteen myös tänä vuonna.

Digitalisaatioyksikkö osana strategiaosastoa aloitti toimintansa 1.1.2021. Yksikköön kuuluvaan digitaaliseen perustaan rekrytoitiin noin 100 henkilöä, joista suurin osa aloitti tehtävissään 1.1.2021. Digitaalisen perustan laskutusmalli vuodelle 2021 on suunniteltu ja laskutus toimii suunnitellusti. Tarkempi vuoden 2022 laskutusmallin suunnittelu on aloitettu. Digitalisaatio-ohjelman keskeiset hankkeet ovat edenneet aikataulujensa mukaisesti. Uusien hel.fi- ja digipalvelujen alustarakaisun sekä sitä tukevien palvelukomponenttien uudistaminen on käynnistynyt ja hanke kestää vuoden 2022 loppuun saakka. O365-selvitys valmistui ja käyttöönotto tavanomaisen viestinnän siirtämisestä hallitusti pilvipohjaiseksi on aloitettu. Tietojärjestelmien ja ICT-palvelujen ylläpito on toteutunut suunnitelmien mukaisesti eikä toimittajilla ole ilmennyt resursointiongelmia. Riskien pienentämiseksi toiminnan suunnittelu on aloitettu ja tavoitteet priorisoitu. Pirstaloitumista ehkäistään tiivistämällä yhteistyötä sekä yksikön sisällä että toimialojen kanssa.

Vaalikausi vaihtuu kuntavaalien siirron seurauksena 1.8. Kauden vaihdokseen on varauduttu Kansliassa alkuvuonna suunnittelemaan uusien luottamushenkilöiden perehdyttämistä ja ohjeistamista, paikkaneuvottelujen tukemista, luottamushenkilöiden varustamista ja tietojen keräämistä, toimielinten asettamisen päätösvalmistelua sekä kaupunkistrategian ja talousarvion käsittelyä. Alkuvuonna ei ole aiheutunut erityisiä kustannuksia, mutta toimielinten toimintakustannuksissa on varauduttu muun muassa kesän koulutus- ja valtuustoseminaarikustannuksiin ja digitalisaation määrärahoissa luottamushenkilöiden varustamiseen tietokoneilla.

Arvio tavoitteisiin (sitovat ja muut), palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä (strategia, talous ja toiminta) ja epävarmuustekijöistä.

Työllisyyden kuntakokeilu käynnistyi valtiosta johtuneiden lykkäysten jälkeen 1.3.2021. Kokeilun asiakassiirrot on saatu toteutettua. Riskinä on edelleen, että kokeilulla on nykyisessä tilanteessa liian vähän aikaa osoittaa toiminnan vaikuttavuus osana työllisyyden palvelurakenteen uudistuksia.

Investointien painopiste on siirtymässä asuntotuotannon edellytysinvestoinneista isoihin liikenneinvestointeihin. Aikaisemmin isojen liikenneinvestointien taso on ollut noin 15–20% kokonaisinvestointitasosta (pl. HKL). Nyt vuosina 2022–2024 niiden osuus on jopa 50% kokonaisinvestoinneista. Riski rakentamiskelpoisten tonttien määrän alenemiseen vuodesta 2022 lähtien on merkittävä.

Koronakriisistä palautuminen ja palautumisen toimenpiteet

Kanslia koordinoi ja koostaa kokonaiskuvaa palautumisesta yhteistyössä toimialojen yhteistyöverkoston kanssa toistaiseksi, niin kauan kuin toimintaympäristön muutos ja epävarmuus sitä vaatii. Ensimmäisen TA-ennusteen yhteydessä toteutetaan palautumisen toimenpiteiden kaupunkitasoinen seuranta.

Kanslian vastuulla olevat palautumisen toimenpiteet yritysten ja yrittäjyyden vauhdittamiseksi, kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja luottamuksen varmistamiseksi sekä kaupungin toiminnan, talouden ja henkilöstön hyvinvoinnin turvaamiseksi ovat toteutuneet suunnitellusti.